

PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 138 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 19 czerwca 1929 r.

TREŚĆ: Z. S. R. R. a sprawy zagraniczne: Polska a Z. S. R. R. — Sytuacja polityczna w Polsce. — Niemcy a Z. S. R. R. — Liga Narodów a Z. S. R. R. — Anglja a Z. S. R. R. — Chiny a Z. S. R. R.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A Z. S. R. R.

Raboczaja Moskwa 15.VI podaje, iż robotnicy fabryki budowy parowozów w Charkowie zwrócili się do komisariatu ludowego spraw zagranicznych ZSRR z pytaniem o powodach zatajenia przez prasę szczegółów „tajemniczego wydarzenia w Baranowiczach i jeszcze bardziej tajemniczego zgonu Apanasiewicza“. W liście tym robotnicy zaznaczyli, iż w sprawie Apanasiewicza nie wszystko jest wyraźne i że kierownicy polityki zagranicznej ZSRR powinni domagać się od rządu polskiego wyświeatlenia okoliczności sprawy. Komisariat ludowy spraw zagranicznych za pośrednictwem swego pełnomocnika w Charkowie nadesłał odpowiedź, w której wskazał, iż poselstwo ZSRR w Polsce, działając na żądanie rodziny Apanasiewicza, zwracało się w swoim czasie do rządu polskiego z żądaniem wydania władzom sowieckim prochów Apanasiewicza i odpisu z aktu sekcji zwłok. Władze polskie przekazały prochy Apanasiewicza i uwarunkowały wydanie odpisu zaprzestaniem przeciwpolskiej kampanji w prasie sowieckiej. Poseł Bogomołow interwenjował w tej kwestji u ministra Zaleskiego. M. S. Z. przyrzekło przesłać odpis na początku czerwca, lecz ponieważ nie zostało to dotychczas dokonane, należy wątpić, iż żądaniu poselstwa stanie się zadość. Pismo zaopatruje tę wiadomość w tytuł: „Tajemnica zgonu Apanasiewicza pozostaje niewyjaśnioną“.

Trud 14.VI ogłasza sprawozdanie z przebiegu przeciwpolskiej demonstracji ulicznej w Tyflisie. Pismo twierdzi, iż była to demonstracja żywiołowa, w której wzięło udział przeszło 10 tysięcy robotników i urzędników. Demonstranci skierowali się w stronę polskiego konsulatu, lecz oddziały milicji otoczyły gmach konsulatu i nie dopuściły doń demonstrantów.

W tym samym dniu delegacje robotnicze zjawily się na posiedzeniu sowietu miejskiego w Tyflisie i zażądały od prezesa rady komisarzy ludowych Gruzji, Maharadze, który wygłaszał referat o sytuacji aprowizacyjnej, aby referat przerwał i złożył oświadczenie o stosunkach między Polską a ZSRR. Maharadze uczynił zadość tej prośbie. Następnie przemawiali kolejno na temat stosunków polsko-sowieckich robotnicy i reprezentanci uczonych gruzińskich.

Izwiestja 8.VI podają, iż wiadomości o wypadkach we Lwowie spowodowały oburzenie mieszkańców

Kijowa. Odbyły się wiece, na których zapadły uchwały, stwierdzające, iż „pogrom żydów we Lwowie stanowi największą hańbę dla Polski, wskrzeszającej najgorsze czasy caratu“.

Prawda 8.VI donosi o zarezerwowaniu 14 miejsc dla Polaków z ZSRR na zjeździe Polaków zagranicznych w Warszawie oraz ogłasza streszczenie art. z *Trybuny Radzieckiej* 3.VI., która wezwwała ludność polską w ZSRR do udziału w zjeździe w celu zdemaskowania celów faszystowskich organizatorów zjazdu, opowiedzenia prawdy o socjaliźmie w ZSRR, podniesienia głosu protestu przeciwko uciskaniu mniejszości narodowych w Polsce i zdemaskowania agresywnych zamiarów burżuazji polskiej przeciwko ZSRR oraz zadeklarowania, iż robotnicy i chłopcy polscy w ZSRR będą bronili państwo sowieckie przed najazdem Polski lub innych państw imperjalistycznych.

Prasa sowiecka z pierwszej połowy czerwca wzywa ludność polską w ZSRR do czynnego udziału w przygotowawczej akcji do wysłania delegacji na zjazd Polaków zagranicznych do Warszawy.

Izwiestja 9.VI w komentarzu do streszczenia motywów wyroku sądu apelacyjnego w sprawie Woyciechowskiego oświadcza, iż proces Woyciechowskiego w sądzie apelacyjnym był wrogim aktem w stosunku do ZSRR. Ogłoszenie motywów wyroku podkreśla ponownie tę wrogość. Motywy te opracowane są w ten sposób, iż zgóry usprawiedliwiają nowe zamachy terrorystyczne.

Izwiestja 9.VI donoszą z Kijowa, iż funkcjonariusz polskiego konsulatu Miezigiejski usiłował popełnić samobójstwo, którego powody badane są przez śledztwo.

Krasnaja Niwa 9.VI w przeglądzie tygodnika wykpiwa prasę polską za nadanie charakteru politycznej sensacji wiadomości o wybiciu szkła w samochodzie konsula polskiego w Charkowie. Prasa polska zobrazowała ten drobny wypadek w takich barwach, iż „ledwie że obligacje giełdowe nie zaczęły tracić na kursach“. PAT-iczna została zmuszona do przywołania „pismaków“ do porządku.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Izwiestja 15.VI donoszą o zakazie zwołania wszechpolskiego zjazdu Kas Chorych, podkreślając,

iż z okazji polemiki prasowej, która wynikała na tle tego zakazu „Robotnik“ ujawnił istnienie ścisłego kontaktu między „faszystowskim“ rządem a PPS w zakresie polskiej polityki zagranicznej.

Izwiestja 13.VI w depeście z Warszawy (Bratina) omawiają na podstawie doniesienia „Ilustrowanego Kurjera Codziennego“ zajście na zebraniu polsko-ruskiej organizacji „Zgoda“ w Krakowie oświadczając, iż zajście to stanowi wspólną ilustrację do przeciwpolskich nastrojów chłopów i drobnej burżuazji ukraińskiej i stwierdza w jakim stopniu nastroje te mijają się z akcją płatnych polskich agentów „petlurówców“.

Izwiestja 13.VI w notatce p. t. „Represje i rozruchy w Polsce“ donoszą o wypadkach w Zaleszczykach, o procesach komunistów w Łodzi, o aresztowaniu żony Baczyńskiego w Krakowie, o likwidacji stowarzyszenia wolnomyślicieli i o zwolnieniu studentów, aresztowanych podczas wypadków we Lwowie.

NIEMCY A Z. S. R. R.

Izwiestja 11.VI oświadczają w art. wst., iż plan Younga wymaga szczegółowej analizy fachowej, lecz niezależnie od wyników tej analizy nie należy wątpić, iż najbliższa przyszłość odbierze niemieckiemu społeczeństwu złudzenia, które powstały na tle porozumienia w sprawie reparacji.

Prasa sowiecka z pierwszej połowy czerwca uwzględniła obszernie zjazd niemieckiej partii komunistycznej w Berlinie, ocenia zjazd ten jako obrady „rewolucyjnej awangardy komunizmu na Zachodzie“ i zapowiada ogłoszenie szczegółowego sprawozdania z przebiegu obrad, napisanego przez Thälmana.

Izwiestja 12.VI donoszą o uniewinnieniu Rosmana, który wmieszany był w sprawę Orłowa, lecz sądzony był oddzielnie. Wyrok dowodzi, zdaniem pisma, iż sądy niemieckie wykażą w stosunku do fałszerzy dokumentów sowieckich niezwykłą pobłażliwość. Po uniewinnieniu Rosmana nie należy oczekiwać aby proces Orłowa, który odbyć się ma w lipcu, wyświetlił sprawę fałszerzy. Sędziowie niemieccy powinni zrozumieć, iż pobłażliwość w stosunku do białogwardystów i do ich zbrodni kompromituje władze niemieckie i szkodzi stosunkom między Niemcami a Z. S. R. R. Bezcelne przeciwsowieckie przemówienie obrońcy Rosmana i stosunek sądu do tego przemówienia dowodzi, iż sędziowie niemieccy pamiętali o klasycznym przykładzie nielojalności polskich sądów podczas procesów emigrantów białogwardyjskich.

LIGA NARODÓW A Z. S. R. R.

Izwiestja 15.VI oceniają uchwałę Rady Ligi Narodów w sprawie mniejszości narodowych, jako sankcjonowanie ucisku narodowościowego. Uchwała ta jest zdaniem pisma klęską Niemiec, lecz klęska ta nie zdejmuje z porządku dziennego zagadnienia mniejszościowego w Europie powojennej.

Izwiestja 9.VI oświadczają, iż obłudna dyskusja w sprawie mniejszości w radzie Ligi Narodów zrywa ponownie zasłonę z nieszczerých intencji państw imperjalistycznych i ponawia przypomnienia o istnie-

niu mniejszościowego zagadnienia na porządku dziennym politycznego życia państw kapitalistycznych. Związek sowiecki jest jednym państwem w świecie, na którego terytorjum mniejszości narodowe cieszą się pełnią praw narodowościowych.

ANGLJA A Z. S. R. R.

Izwiestja 15.VI, omawiając doniesienia prasy amerykańskiej o zamierzonym przez Mac Donalda odroczeniu nawiązania stosunków z ZSRR do spotkania z Hooverem, oświadczają, iż nowe stanowisko Mac Donalda w „zagadnieniu rosyjskim“ sprzeczne jest z poprzednim stanowiskiem tego polityka angielskiego. Podczas kampanji przedwyborczej Mac Donald przyjął zobowiązanie natychmiastowego i bezwarunkowego wznowienia stosunków dyplomatycznych z ZSRR, obecnie zaś unika decyzji w tej kwestji. Pismo podkreśla z uznaniem stanowisko Lloyd George'a, który jest bezwzględny zwolennikiem wznowienia stosunków z ZSRR.

Prawda 14.VI oświadcza, iż rząd Mac Donalda nie zdecyduje się nigdy na unicestwienie wpływów byłych urzędników konserwatywnego rządu w dyplomacji angielskiej, wobec czego nie należy oczekiwać jakiegokolwiek decydującej zmiany w stosunku Anglii do ZSRR.

CHINY A ZSRR.

Izwiestja 15.VI zaprzeczają doniesieniom prasy londyńskiej o przekroczeniu granic Mongolji i Mandżurji przez armję czerwoną, oceniając doniesienia te jako „kolejną prowokację przeciwsowiecką“.

Raboczaja Moskwa 15.VI oświadcza, iż nawet prasa angielska zmuszona jest uznać, że rewizja w konsulacie ZSRR w Charbinie nie wykryła żadnych kompromitujących sowieckie państwo dowodów wyrotowej akcji komunistycznej na terytorjum Chin oraz, że wszystkie ogłoszone w prasie chińskiej i białogwardyjskiej rzekome dowody prowadzenia tej akcji stanowią niezręczne fałszyfikaty.

Izwiestja 11.VI ogłaszają wywiad korespondenta „Tass“ z chińskim ministrem spraw zagranicznych Waj-Czzen-Tinem. Minister oświadczył, iż rząd nankijski nie wydawał rozkazu przeprowadzenia rewizji w konsulacie sowieckim w Charbinie. Wydany był rozkaz tępienia akcji komunistycznej. Rozkaz ten spowodować mógł rewizję. Rząd nankijski zażądał z Mukdenu wyjaśnień w tej sprawie. W stosunkach chińsko-sowieckich powstało napięcie, które może być złagodzone. W komentarzu do tego oświadczenia pismo oświadcza, iż deklaracja chińskiego ministra o braku bezpośredniego związku między rewizją charbińską a akcją władz nankijskich spotka się z uznaniem sowieckiego społeczeństwa. Rząd nankijski powinien przywrócić konsulatu ZSRR w Charbinie pełnię praw i uniemożliwić powtórzenie tego rodzaju wydarzeń na przyszłość.

Izwiestja 13.VI donoszą o „oburzających rewizjach“, przeprowadzonych przez władze chińskie w kilku szkołach sowieckich w obrębie kolei wschodniochińskiej. Kilku nauczycieli tych szkół aresztowano-

